

[Dohrmann]

med, kan han slå op i vores ændringsforslag til finanslovsforslaget; så vidt jeg husker, er der 1029 at vælge imellem, så der er såmænd nok at gå i krig med.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg tolker hr. Ellemann-Jensens sidste udtalelse på den måde, at hr. Ellemann-Jensen erkender, at man er løbet fra aftalen, fordi – og hermed kom begrundelsen – forholdene har ændret sig. Det synes jeg i og for sig er ærlig snak, og jeg synes, man skulle trække frem, at det forholder sig sådan. Hvad er det for forhold, der har ændret sig? De forhold, der har ændret sig, er, at provenuet er steget så stærkt, at omsætningen i tipstjenesten er steget så stærkt, at alle parter har fået langt mere, end de havde regnet med oprindeligt, herunder både staten, DIF og DUF. Det er rigtigt, at de forhold har ændret sig, og det er altså derfor, venstre er løbet fra aftalen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Forslaget gik herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af:

Forslag til lov om kurstabsfradrag for ældre virksomhedslån [af Maisted (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 171. Fremsat 20/1 78. Første behandling 7/2 78. Betænkning 24/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Den kendsgerning, at kurstab på ældre udenlandske virksomhedslån, altså lån optaget før den tilfældige dato 1. januar 1976, ikke kan fratrækkes på det skattemæssige regnskab, vil betyde yderligere arbejdsbyrder for de selvstændige erhvervsdrivende, fordi der skal gøres en ekstra indsats for at øge omsætningen nu, hvor hele likviditeten skal bruges til betaling af skatter.

Dette lovforslag, nr. L 171, er ikke tilpasset en speciel erhvervsgruppe, men ville bredt komme til at gavne de aktive initiativtagere, samfundet har så hårdt brug for i disse for Danmarks erhvervsliv så vanskelige tider. Det har derfor glædet mig at se, at de positive partier, venstre, det konservative folkeparti, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti, bakker op bag fremskridtspartiets lovforslag ved at indstille det til vedtagelse uændret.

Selv om det især er fiskerierhvervet, der ville få øjeblikkelige fordele af en gennemførelse af lovforslaget, kunne det også gavne mange andre nyetablerede virksomheder fra årene umiddelbart forud for 1976, der af konkurrencemæssige grunde har det vanskeligt for tiden.

Ser vi på fiskerierhvervet, rammes denne branches investeringer særlig hårdt, og derfor vil en vedtagelse af nærværende lovforslag kunne redde mange arbejdspladser, men det vil venstrefløjen ikke være med til. Jeg er ikke spor forbavset, men skuffet over denne erhvervsfjendske holdning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Lejeværdiregler m. v. for 1979).

(Lovforslag nr. L 219. Fremsat 13/4 78. Første behandling 25/4 78. Betænkning 19/5 78).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af ministeren for skatter og afgifter (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af ministeren for skatter og afgifter:

Til § 1

I den under nr. 1 foreslåede § 15 F indsættes som nye stykker:

»Stk. 5. Den lejeværdi, der er fastsat efter stk. 1-4, skal nedsættes, i det omfang den overstiger lejeværdien for indkomståret 1978 med mere end 3.000 kr.

Stk. 6. Stk. 5 gælder dog ikke for følgende ejendomme:

1. Ejendomme, hvis beregningsgrundlag overstiger 750.000 kr.

2. Ejendomme, hvis beregningsgrundlag er opgjort efter §§ 15 C og D.

3. Ejendomme, hvis beregningsgrundlag for indkomståret 1978 er opgjort efter §§ 15 D og E i lovebekendtgørelse nr. 63 af 16. februar 1978.

4. Ejendomme, som den skattepligtige ikke har ejet i hele indkomståret 1978 og hele indkomståret 1979, eller som ikke i hele dette tidsrum har tjent ham til bolig. At ejendommen overtages til hensidten i uskiftet bo eller ved skifte af et dødsbo udlægges til den efterlevende ægtefælle, anses i denne forbindelse ikke for ejerskifte.«

Bemærkninger

Ændringsforslaget går ud på, at der lægges loft over stigningen i lejeværdien for ejerboliger. Efter forslaget skal stigningen i lejeværdi fra indkomståret 1978 til indkomståret 1979 højst kunne andrage 3.000 kr. Hvis den lejeværdi, der fastsættes for 1979 efter de foreslåede regler i ligningslovens § 15 F, stk. 1-4, er mere end 3.000 kr. større end lejevær-

dien for 1978, skal lejeværdien for 1979 nedsættes så meget, at stigningen i forhold til 1978-lejeværdien kommer ned på de nævnte 3.000 kr.

Begrænsningen skal efter forslaget ikke gælde for ejendomme, hvis beregningsgrundlag overstiger 750.000 kr.

Uden for loftsordningen falder endvidere de ejendomme, hvor lejeværdierne for 1978 og 1979 ikke er umiddelbart sammenlignelige, fordi beregningsgrundlaget i et af (eller begge) de nævnte år er opgjort efter særreglerne for uvurderede eller væsentligt ombyggede ejendomme.

Det drejer sig for det første om de ejendomme, hvis beregningsgrundlag for indkomståret 1979 opgøres efter de foreslåede regler i ligningslovens §§ 15 C og D. Det er dels de ejendomme, der ombygges for mere end 25.000 kr. efter sidste vurdering før 1. januar 1979, men inden udgangen af 1979, dels de ejendomme, hvor der ikke pr. 1. januar 1979 foreligger nogen ejendomsvurdering. Beregningsgrundlaget for de ombyggede ejendomme er den senest foreliggende vurdering før 1. januar 1979 + 80 pct. af byggeudgifterne, medens det for de uvurderede ejendomme er 80 pct. af anskaffelsesudgifterne.

For det andet drejer det sig om de ejendomme, hvis beregningsgrundlag for indkomståret 1978 er opgjort efter §§ 15 D og E i lejeværdireglerne for 1978. Det er dels de ejendomme, der er ombygget for mere end 25.000 kr. siden sidste vurdering før 1. januar 1978, men inden udgangen af 1978, dels de ejendomme, der ikke var vurderet pr. 1. januar 1978. Beregningsgrundlaget er for de ombyggede ejendomme 15. almindelige vurdering forhøjet med 38 pct. (eventuelt 80 pct. af 16. almindelige vurdering) + 64 pct. af ombygningsudgifterne. For personer over 67 år er beregningsgrundlaget dog i disse tilfælde 15. almindelige vurdering (eventuelt 58 pct. af 16. almindelige vurdering) + 46 pct. af ombygningsudgifterne. For de uvurderede ejendomme er beregningsgrundlaget 64 pct. af anskaffelsesudgifterne, når ejeren er under 67 år, og 46 pct. heraf, når ejeren er over 67 år.

Endelig undtages ejendomme, som ikke har været i ejerens besiddelse gennem begge de nævnte år eller ikke i hele dette tidsrum har tjent ham til bolig.

Gennemførelsen af ændringsforslaget kan rent skønsmæssigt anslås at medføre et provenutab på op imod 5 mill. kr. for staten og kommunerne under ét set i forhold til bestemmelserne i det oprindelige lovforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Karl Nielsen (S):

Til lovforslaget om lejeværdireglerne for 1979 er der fremsat ændringsforslag af CD under nr. 1 i betænkningen. Dette ændringsforslag går ud på, at lejeværdien beregnes efter de samme regler, som er gældende for 1978, altså 15. almindelige vurdering med procenttillæg.

Hvis man fulgte CDs ændringsforslag, ville en række pensionister, der bor i eget hus, få en højere lejeværdi, end de vil få efter skatteministerens forslag. Ligeledes ville ejendomme, der er erhvervet efter 8. december 1969, og som er beliggende i områder, hvor ejendomsværdierne er steget med mindre end 68 pct., også få en højere lejeværdi, så dette ændringsforslag indebærer ikke den helt store retfærdighed, og vi afviser det.

Også venstres, det konservative folkepartis og kristeligt folkepartis ændringsforslag under nr. 3 går vi imod. Dette ændringsforslag går ud på, at de 2¹/₄ pct. og 2 pct. ændres til henholdsvis 2,10 pct. og 1,85 pct., og at 750.000 kr. ændres til 850.000 kr.

Derimod anbefaler vi at stemme for ministerens ændringsforslag under nr. 2, som går ud på at udvide området for anvendelse af procentreglerne ved lejeværdifastsættelser.

Ligeledes anbefaler vi at stemme for ministerens ændringsforslag uden for betænkningen. Dette ændringsforslag går ud på, at der lægges loft over stigningen i lejeværdien, således at lejeværdistigningen fra 1978 til 1979 højst må andrage 3.000 kr. for ejendomme op til 750.000 kr. i ejendomsværdi.

Jeg vil godt om forslaget som helhed sige, at lejeværdistigningerne set under ét er meget moderate, og når dertil kommer, at ministerens ændringsforslag lægger et loft på 3.000 kr., finder vi, at løsningen er så moderat i sin helhed, at sagen ikke burde give anledning til den helt store uenighed her i salen.

Jeg bemærkede under anden behandling af amtsgrundskyldpromilleforslaget, at hr. Jens Peter Jensen, venstre, og hr. Erhard Jakobsen fra CD sagde, at det var svært at hidse sig ret meget op over den mindre justering, som grundskyldpromillen var genstand for. Jeg mener, at man kan sige det samme om lejeværdiforslaget, som vi behandler i dag.

Jeg mener også, at hr. Jens Peter Jensen, venstre, gav udtryk for, at det var betydelig mere vigtigt at se på den længerevækkende løsning i forbindelse med skatte- og boligpolitikken, og at der helst skulle stå et bredt politisk flertal bag disse løsninger. Heri er socialdemokratiet helt enig. Vi vil med dette som udgangspunkt og som målsætning arbejde på, at der bliver den bredest mulige opbakning bag den kommende skattereform og den kommende boligløsning.

Christophersen (V):

Jeg skal ikke bruge mange ord her ved anden behandling, men blot konstatere, at de forslag, vi behandler i dag, både under dette punkt på dagsordenen og under de næste, selvfølgelig hænger sammen med forslaget om den amtskommunale grundskyld, og de tre sæt af forslag blev i sin tid fremlagt som en helhed fra regeringen under betegnelsen »en midlertidig boligløsning«. Alle måtte forvente, at de tre sæt af forslag skulle forhandles under ét, men det blev de ikke. Da vi nåede frem til den politiske forhandling, viste det sig, at der allerede var indgået en aftale uden om os andre vedrørende amtsgrundskylden, og at der allerede var tilvejebragt en forståelse mellem regeringen og en række partier vedrørende lejeværdien.

Jeg vil godt sige til ministeren – for det tror jeg det er vigtigt at han er opmærksom på – at det var politisk uklogt af regeringen og den socialdemokratiske gruppe, at man greb lovgivningen om de midlertidige boligproblemer sådan an. Det demonstrerer – det har jeg også sagt til den socialdemokratiske ordfører – at regeringen altså er parat til at bruge venstrefløjen i centrale politiske sager, også når det gælder skatte- og boligpolitikken, og det sætter selvfølgelig regeringens skatte- og boligudspil i et ubehageligt politisk relief. Men vel, det er regeringens ansvar, hvordan den rent psykologisk vil forberede

[Christophersen]

drøftelser om skatte- og boliglovgivning. Nu har den altså valgt at forberede dem på denne her måde; det finder jeg overordentlig uhensigtsmæssigt og overordentlig uklogt, men det er selvfølgelig regeringens eget ansvar.

Om de stillede ændringsforslag skal jeg bare sige, at det første ændringsforslag, der er stillet af CD vedrørende lejeværdien, går jo ud på, at man stadig skal anvende 15. almindelige vurdering som grundlag. Vi synes ikke, at det teknisk er særlig hensigtsmæssigt, men vi ved jo, hvordan den politiske stilling er her i salen. Det vil sige, at vi skal sammenholde dette ændringsforslag med, hvad flertallet ønsker, og da må vi trods alt foretrække resultatet af det, CD har foreslået. Derfor vil vi stemme for dette ændringsforslag.

Vi vil også stemme for ændringsforslag nr. 2 vedrørende de blandede ejendomme. Det er meget fornuftigt, og det løser et om end beskedent problem.

Det tredje ændringsforslag har vi selv stillet, og det stemmer vi naturligvis for.

Vedrørende det ændringsforslag, der er stillet af ministeren uden for betænkningen, og som tilstræber at lægge et loft over stigningen i lejeværdien, kan jeg meddele, at vi vil undlade at stemme til det, for selv om det for en del ejere af egen bolig vil være en fordel, undtages der jo en række ejendomme, og det betyder, at vi nu igen får en besynderlig datogrænse ind i vores lejeværdilovgivning, den, der hedder 1. januar 1978. Man undtager en række ejendomme, som vi synes man lige så godt kunne have taget med ind under dette loft. Da vi ikke er interesserede i at gøre tingene mere komplicerede, end de er i forvejen, vil vi derfor undlade at stemme til dette sidste ændringsforslag.

Hagen Hagensen (KF):

Også vi finder, at de forhold, der har været til drøftelse vedrørende bolig, vedrørende lejeværdi og vedrørende ejendomsbeskatningen, skulle have været behandlet under ét. Nu skal jeg ikke optage drøftelsen fra før om, hvorvidt disse forslag har fået en normal behandling i udvalgene. Vi, der har haft med lejeværdien at gøre, føler vel egentlig nok, at det har de ikke fået, men vi har måttet tage til efterretning, at man fandt, at forslagene

nu var klar til at komme i salen, og her står vi altså nu. Og så skal jeg for mit vedkommende heller ikke føje særlig mange ord til.

Disse forhold kommer til at gælde for 1979 – det er et overgangså, siger man – men de kommer også til at gælde for dette år, og det kan ikke undgås, at det vil medføre øgede udgifter for en lang række, der bebøjer egen bolig. Det gælder både for det, vi har haft til behandling om ejendomsbeskatningen, der bliver højere, og det gælder nu for lejeværdien.

Hvis og når vort ændringsforslag måtte blive stemt ned, kan jeg sige, at vi ikke kan give vore stemmer til at gennemføre lovforslaget ved tredje behandling.

Jeg skal derefter sige lidt om de ændringsforslag, der er stillet.

Det første, der er stillet af CD, vil vi, som forholdene er, stemme for, idet vi finder, at selv om der kan være grund til at sige, at det ikke er særlig behageligt at blive ved med at køre videre på 15. almindelige vurdering, giver det dog stort set de samme vilkår som dem, der har været gældende indtil nu. Derfor vil vi stemme for dette. Og når dette ikke kommer igennem, hvad vi jo har grund til at tro at det ikke gør, vil vi give vore stemmer til det ændringsforslag, vi sammen med venstre og kristeligt folkeparti har stillet. Vi går her ind for, at man benytter 16. almindelige vurdering som grundlag for fastsættelse af lejeværdien, men understreger samtidig, at denne lejeværdi ikke skal give mere skattens mønt til statskassen, end den har gjort i år under de forhold, vi har nu, og derfor har vi foreslået nogle andre procentsatser for lejeværdien.

Hvad angår ændringsforslag nr. 2, indeholder det vel en lille forbedring af forholdene, og den vil vi også stemme for. Jeg kan ikke lade være med at sige, at hvis man vil gøre forholdene mere overskuelige, når der skal skattelignes, er det vel ikke den slags bestemmelser, vi har mest behov for at få ind, men nu vel, den er kommet med, og så må man se at leve med den også. Det gør det bare ikke mere overskueligt, det er helt givet.

Om ændringsforslaget uden for betænkningen, der går ud på at lægge et loft på 3.000 kr. over den forhøjelse, der kan ske, skal jeg blot sige, at det hjælper vel nogle, men langtfra alle, og når ikke derop, hvor vi

[Hagen Hagensen]

synes det skulle være. Derfor vil vi undlade at stemme til dette ændringsforslag.

Alt i alt havde vi håbet på, at det var gået på en anden måde, end det er kommet til at gå, men de bemærkninger, der skal gøres herom, hører vel en senere debat i tinget til, inden vi holder op med møderækken her.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet kan tilslutte sig ændringsforslaget fra CD om en fastfrysning af lejeværdien i 1979 på samme niveau, som den var i 1978.

Hvis dette ændringsforslag ikke bliver vedtaget, kan vi endvidere stemme for det af venstre, det konservative folkeparti og kristeligt folkeparti stillede ændringsforslag, som går ud på at fastholde samme provenu som i øjeblikket, men man går her over til at anvende den 16. almindelige vurdering som beregningsgrundlag.

Det ændringsforslag, som er stillet af ministeren for skatter og afgifter, og som går ud på, at man nu skal bruge en procentvis beregning i ganske specielle tilfælde med hensyn til blandede erhvervsjendomme, kan vi også tilslutte os, men jeg vil da gerne sige, at dette er en lille bitte krølle af det store problem, som rent faktisk findes, så jeg synes, at om det kommer med nu eller det først var kommet med næste gang, er ikke det helt store problem. Jeg ved ikke, hvor mange eller få hundrede det her drejer sig om, hvori- mod problemet med de andre blandede ejendomme, tofamilieshusene, drejer sig om mange tusinder, så den betaling, det radikale venstre har fået for at tilslutte sig dette forlig om en forhøjet lejeværdi, synes jeg nok er lidt lille. Det ændringsforslag fra ministeren, som er stillet uden for betænkningen, kan vi også stemme for, idet det går ud på at fastfryse lejeværdistigningen til maksimum på 3.000 kr.

Når det er sagt, vil jeg gerne sige et par generelle bemærkninger om, hvordan lovforslaget ligger nu.

Det, som fremskridtspartiet ønskede, var, at lovforslaget, som det var fremsat, skulle have været gemt oppe i skatte- og afgiftsudvalget, og så skulle man have vedtaget at have den samme lejeværdiberegning i 1979 som i 1978. Men det ser altså ud til, at det er lykkedes for socialdemokratiet af få et forlig

igennem, som også det radikale venstre har tilsluttet sig, og så kan man jo bare sige, at næste gang der skal laves indkomstpølitik, når man står over for en overenskomst, vil det være temmelig dårlige argumenter, disse partier kan lægge for dagen, når man skal fortælle fagforeningerne, at deres medlemmer må være tilbageholdende med lønnen. Man har jo selv givet det første stød, og det vil fremskridtspartiet ikke medvirke til. Vi håber derfor, at det endnu kan lykkes at mane til fornuft, således at vi i 1979 får samme lejeværdi som i 1978.

Bollmann (CD):

Betænkningen over dette lovforslag om fastsættelse af lejeværdien har jo opnået et flertal i skatte- og afgiftsudvalget, et flertal, der desværre vil manifestere sig her i salen også. Jeg skal ikke diskutere med hr. Karl Nielsen, hvor megen ophidselse der skal til, men virkningerne er åbenbare. En række husejere landet over pålægges en ekstra udgift på et tidspunkt, hvor man forsøger at føre indkomstpølitik, hvor en stor del af befolkningen allerede har mærket nedgangen i indkomsterne, og sidst, men ikke mindst, hvor regeringen har bebudet en skatte- og boligreform fra 1. januar 1980.

I den forbindelse har regeringen lagt megen vægt på at få forhandlinger i gang tværs over midten for at klare den langsigtede skatte- og boligpølitik, men på trods heraf har den alligevel indgået forlig med venstre- fløjspartierne om en markant forhøjelse af boligudgifterne.

CD har ønsket, at boligudgiften for 1979 i kroner og øre ikke må overstige udgiften for den enkelte husejer for 1978. Derfor har vi stillet ændringsforslag nr. 1, der viderefører de gældende regler uændrede, og jeg vil da i den forbindelse gerne takke de partier, der har tilsluttet sig ændringsforslaget.

Hvad angår de øvrige ændringsforslag, skal jeg sige, at ændringsforslaget fra venstre, konservative og kristeligt folkeparti vil kunne medføre en vis geografisk skævhed. Derfor er vi ikke medforslagsstillere, men naturligvis vil vi, hvis vores eget ændringsforslag bliver stemt ned, stemme for det, alene af den grund, at provenuet er uændret.

Hvad angår ministerens to ændringsforslag, drejer det første sig om ejendomme til

[Bollmann]

blandet anvendelse, og her er der tale om en lille forbedring i forhold til de nugældende regler; derfor stemmer CD for.

Det andet ændringsforslag, hvori man foreslår en begrænsning på 3.000 kr.; dokumenterer jo, at der er tale om markante stigninger, og vi kunne da nok have en vis sympati for sådan en begrænsning, men på grund af de mange undtagelser, der er indført i dette ændringsforslag, vil CD undlade at stemme for det.

Kaj Hansen (DKP):

Om ændringsforslagene skal jeg først sige, at vi stemmer imod det af CD stillede ændringsforslag og også imod det ændringsforslag, der er stillet af venstre, de konservative og kristeligt folkeparti. De går ud på en større eller mindre fastfrysning af den lejeværdi, vi kender i dag. Derimod vil vi stemme for ændringsforslaget angående de blandede ejendomme, og vi vil også stemme for den foreslåede overgrænse på 3.000 kr. i stigning i lejeværdien. Det er jo først og fremmest de huse, der er bygget før 9. december 1969, det kommer til at dreje sig om, og det er netop den kategori af huse, som får den største stigning i lejeværdien.

Det er jo en overgangsordning, vi diskuterer, og det er kommunisternes håb – det vil vi også arbejde for – at næste gang vi skal behandle lejeværdien, bliver det på grundlag af et forslag om, hvorledes vi successivt får afviklet både lejeværdien og retten til at trække renter af gæld fra på selvangivelsen eller ejendomsskemaet.

Det er nødvendigt at se dette lovforslag i lyset af de tre næste forslag, vi skal behandle. Så vidt kommunisterne kan konstatere, er der ingen skævhed her, idet man må se det på den måde, at der også sker en betydelig forøgelse af huslejerne, ikke mindst i det almennyttige byggeri, og begrænsningen på de 7 kr. pr. m² i højrentebyggerierne stiller ingenlunde disse lejere bedre end de ejere, som kommer ind under det lovforslag om lejeværdi, som vi nu behandler.

Så må jeg endelig sige til hr. Christopheren, der giver regeringen det gode råd, at den ikke skal støtte sig til de partier, som nu er med til at gennemføre dette og de næste tre lovforslag, at det er jo, som man ser på det. Skulle jeg give regeringen et godt råd, skulle

det være, at nu hvor den er slået ind på en rigtig linje, bør den ikke falde tilbage til at støtte sig på højre side i salen.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Debatten omkring dette vigtige lovforslag er jo behageligt afdæmpet i forhold til første behandling. Det kan være, at de partier, der dengang var så ophidsede, er begyndt at regne på, hvad der egentlig sker ved dette lovforslag, og har opdaget, at det ikke er nær så slemt, som de prøvede at bilde befolkningen ind. Det kan da være grunden til det.

Om ændringsforslagene vil jeg gerne sige, at jeg troede egentlig, at både venstre, konservative, socialdemokraterne, de radikale og en række andre partier var enige om, at vi måtte væk fra 15. vurdering. Hr. Christophersen omtalte det da også heroppefra. Jeg har ikke selv talt det op, men der var et andet medlem, der under en diskussion om muligheden for fortsat at bruge 15. vurdering sagde, at der efterhånden var ca. 50 forskellige lejeværdiberegninger, og det måtte vi væk fra. Jeg er helt enig i den betragtning.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke ministeren for, at han har fulgt de ønsker, vi havde med hensyn til de blandede ejendomme. Man kan sagtens stå heroppe og sige, at det er så lille en forbedring, at man slet ikke burde have gennemført den, men hvis man har den indstilling, kommer man jo aldrig ud af stedet. Man er nødt til at presse på og gennemføre de forbedringer, man kan få, og næste gang går vi videre med de blandede ejendomme. Én gang begyndt stopper man naturligvis ikke, før det hele er gennemført.

Jeg kan sige til fru Kirsten Jacobsen, at ved aftalen om det endelige boligforlig agter vi selvfølgelig fra radikal side at sige, at nu er det på tide, vi gennemfører en rimelig behandling af alle blandede ejendomme; vi har jo lagt grundlaget ved dette ændringsforslag.

Også loftet på de 3.000 kr. var ønsket fra radikal side. Vi har diskuteret, hvor loftet skulle ligge, og det blev altså på de 3.000 kr. Jeg er glad for, at det er kommet ind i lovforslaget, sådan at vi ikke risikerer helt urimeligt store spring.

CDs ordfører – var det vist – var inde på alle de undtagelser, der var. Nu ved jeg ikke, om CDs ordfører har haft tid til at læse for-

[Bernhard Baunsgaard]

slaget, ellers vil jeg anbefale ham at gøre det, før han bruger den argumentation igen, for det, der først og fremmest er tale om, er, at man naturligvis ikke kan anvende reglen, hvis der ikke tidligere har været en ejendom på grunden, så her er man dog vist nødt til at lave en undtagelse.

Jeg håber, at der med denne ændring af lejeværdiberegningen for 1979 er lagt et rimeligt godt udgangspunkt for forhandlingerne om den endelige boligløsning, herunder om lejeværdireglerne for parcelhuse og andre ejendomme.

Jeg havde også håbet, at forhandlingerne i skatte- og afgiftsudvalget havde formet sig på en anden måde. Man kan naturligvis bebrejde socialdemokratiet, at de ikke selv kommer med ændringsforslag til det, de har fremsat og udarbejdet, men det havde vel været rimeligere – og det siger jeg til venstre og konservative – om venstre og konservative havde formuleret nogle rimelige ændringsforslag. Jeg efterlyste det i udvalget og opfordrede dem til at tage de problemer op, der måske var i regeringsforslaget, bl. a. med et loft og med de blandede ejendomme. Men det havde ingen interesse, man ønskede ikke at forhandle, man havde låst sig fast på, at det skulle være 15. vurdering, der kom til at gælde også i 1979, og det ville ikke være rimeligt. Jeg beklager, at vi ikke fik en forhandling i gang. Jeg kan ikke være enig i, at det skyldes et enkelt parti, det skyldes flere partier.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi udtalte, som hr. Karl Nielsen nævnte det, ved behandlingen af den amtskommunale grundskyld, at det såmænd ikke kunne ophidse os med de 2 promille, landmændene fik i godtgørelse. Det er altså ganske rigtigt, at nogle ikke lod sig ophidse, men det ophidsende er, at regeringen ikke har villet se tingene i sammenhæng. Det kan i al fald forekomme mig lidt ophidsende, at regeringen ikke har villet forhandle dette i sammenhæng, uanset at jeg indirekte opfordrede regeringen til det. Det er det ubehagelige ved denne situation, at man har ikke villet se, om der var mulighed for på anden måde at nå frem til et mere gunstigt forlig end det, man er nået frem til i øjeblikket.

Når man siger, at dette forslag burde ophidse, er man nødt til at sige: vel, de enkelte dele kan måske ikke have så stor vægt, men når man lægger dem sammen, kan de da selvfølgelig få en vis vægt. Vi må da sige, at såvel stigningen i den amtskommunale grundskyld som dette lovforslag rammer de samme: dem, der ejer deres egen bolig. Vi mener i al fald, at for nogle kan det blive en ganske følelig størrelse, man nu kommer til at operere med. I al fald er der mange, som nødvendigvis må sige: ja vel, skal vi have så store stigninger, må vi selvfølgelig gøre krav gældende med hensyn til indkomststigninger. Det er ikke heldigt, i det øjeblik man står og skal undgå for store indkomststigninger.

På den baggrund havde vi gerne set en fastfrysning, og derfor kan vi stemme for det af CD stillede ændringsforslag. Vi erkender, at det er administrativt besværligt at operere med 15. almindelige vurdering som beregningsgrundlag, og derfor har vi også været med til at stille ændringsforslag nr. 3, som vi selvfølgelig stemmer for, hvis ikke CDs bliver vedtaget, hvad vi ikke har nogen fornemmelse af at det vil blive.

Ændringsforslag nr. 2 om blandede ejendomme stemmer vi for, idet vi mener, det er en forbedring.

Det Baunsgaardske forslag, tiltrådt af ministeren – selv om der står omvendt i betænkningen – er jo et meget hensynsfuldt forslag, og det viser den dårlige samvittighed, man har, idet man blankt erkender, at der vist her blev en større stigning, end man havde regnet med for visse områder, en stigning, som nogle ikke kan bære. Derfor må vi lægge dette loft over, som er administrativt krævende, og som er det rene makværk at skulle til at operere med. Det vil jo sige, at man faktisk på hele parcelhusområdet skal til at operere med dette lovforslag. Man må givetvis manuelt skulle gennemgå alle skemaer for parcelhusejere, og selv om det altså kan være lidt hensynsfuldt over for nogle, mener vi ikke, at vi kan bære at være med til at gennemføre en ny midlertidig administration på dette område, som vi mener det bliver. Derfor vil vi undlade at stemme om dette ændringsforslag.

Ib Christensen (DR):

[Ib Christensen]

Retsforbundet går imod de af henholdsvis centrum-demokraterne, venstre, det konservative folkeparti og kristeligt folkeparti stillede ændringsforslag, hvis essens er en uændret lejeværdiansættelse for 1979. Der er meget bred enighed om, navnlig blandt dem, der kender noget til tingene, nemlig økonomerne, at boligsubsidierne må nedbringes og ikke mindst ejerboligsubsidierne, som udgør den overvejende del af boligsubsidierne. Derfor har vi da også vist positiv interesse for regeringens lovforslag som helhed, om end det må karakteriseres som et meget mådeholdent forslag.

Der kan være forskellige meninger om teknikken i forbindelse med at nedbringe ejerboligsubsidieringen. Vi kan bare konstatere, at når det drejer sig om 1979 – og det er det, der her er tale om – er der ingen anden praktisk mulighed, allerede af tidsmæssige grunde, end den at justere lejeværdien.

Det betyder så til gengæld, at vi ikke kan acceptere de forringelser af regeringens forslag, som ligger i det ændringsforslag uden for betænkningen, som ministeren har stillet. Jeg erkender, at det hører til småtingsafdelingen, og derfor er det også karakteristisk, hvorfra det kommer. Jeg forstår, at det stammer fra det radikale venstre. Det drejer sig om, at provenuet for stat og kommune i fælleskab nedsættes med siger og skriver 5 mill. kr., og for at opnå det, men formentlig også for at opnå nogle stemmer, stiller man dette ændringsforslag, som meget rigtigt af kristeligt folkepartis ordfører blev betegnet som bureaukratisk. Vi går altså imod dette ændringsforslag af flere grunde.

Ændringsforslag nr. 2, som drejer sig om at lempe på forskelsbehandlingen af handlende og håndværkere, der har en ejendom, hvori der både er bolig og virksomhed, ser vi som et fremskridt, som lejeværdireglerne nu engang er. Man kan sige, at det var andre, der i og for sig skulle beskattes rimeligere, men her er der tale om, at en gruppe trækkes ud og så at sige får en hårdere lejeværdibeskatning end alle andre. Derfor betragter vi det, som er indeholdt i ændringsforslag nr. 2, som et fremskridt og kan derfor støtte det, sådan som reglerne i øvrigt er udformet og tænkes udformet gennem de ændringsforslag, der er stillet fra regeringens og et flertals side.

Waldorff (VS):

Der har været talt meget om, at nu har socialdemokratiet indgået et forlig om boligforhold og beskatning i 1979 med venstrefløjen. Det er forkert, i hvert fald for så vidt det drejer sig om VS. Vi er ikke gået ind på noget forlig, men i forhold til en række lovforslag, som er blevet lagt frem, har vi selvfølgelig givet til kende, hvordan vi agtede at stemme for dem. Når vi lægger vægt på, at det ikke bliver kaldt et forlig, er det, fordi et forlig plejer at betyde, at man sælger lidt ud, og så får man noget, man købslår, og så kommer der til sidst noget ud af det, som man kan forsvare i en vis udstrækning, mens man ikke siger så meget om det, man ikke kan forsvare.

Vi lægger altså vægt på, at når vi stemmer imod nogle lovforslag og støtter andre, er det, fordi vi vurderer dem som det, de er: enten forringelser eller forbedringer. Derfor er der ikke tale om, at der her er lavet et forlig, men der er tale om, at socialdemokratiet kan få støtte til sine forslag bl. a. fra venstrefløjen, når de i øvrigt indeholder forbedringer, også selv om der er tale om beskedne forbedringer.

Om det konkrete lovforslag, nr. L 219, lagde vi ved førstebehandlingen vægt på, at vi ville se forslaget i sammenhæng også med regeringens langsigtede bolig- og skatteudspil; specielt ville vi vurdere det i forhold til mulighederne for en fortsat og uændret subsidiering af ejerboligerne.

Regeringens udspil var bedre, end vi havde forventet. Det gav vi udtryk for, da vi diskuterede hele oplægget til en skatterreform. Det var selvfølgelig ikke sådan, som vi havde ønsket det, det kunne man ikke forvente, men der var indeholdt nogle reelle skridt til forbedringer, og vi må sige, at vi anser stadig væk ikke diskussionen om, hvordan en nedsættelse af subsidieringen af ejerboligerne skal foretages, for afsluttet. Det er en diskussion, som vi stadig væk anser for at være åben.

I den situation vil vi kunne støtte et lovforslag som det foreliggende om lejeværdibeskatningen for 1979.

Lejeværdibeskatningen må under det nuværende system ses som en, ganske vist klart utilstrækkelig, beskatning som en modvægt

[Waldorff]

mod de enorme rentefradrag, man kan foretage på eget hus.

Alt i alt må vi så sige, at de stigninger, der her bliver tale om i lejeværdibeskatningen, ikke kan anses for at være urimelige, hvis man tager dem i snit, bl. a. fordi de er langt mindre end de stigninger, man løbende ser for udlejningsbyggeriet. Det, som er problemet i forbindelse med også en isoleret forøgelse af lejeværdibeskatningen, er selvfølgelig de grupper, som har overskud på egen bolig, og her må vi erkende, at lovforslaget fra regeringen indeholder reelle forbedringer for en meget betydelig del af den gruppe, som har overskud på egen bolig, nemlig pensionisterne.

Tilbage bliver der så en gruppe, som stadig væk har det her overskud, og som i en vis udstrækning bliver ramt af lovforslaget. Man kan så sige, at den gruppe i en vis udstrækning får tilgodeset sine interesser med det loft på 3.000 kr., som bliver lagt, og det kan på én led ses som et meget rimeligt forslag, også fordi det undtager de største ejendomme. Men vi kan sige, at vi havde faktisk hellere set, at man lavede en ordning, hvorefter alle, som havde overskud på deres egen bolig, fik lagt loft over lejeværdibeskatningen.

Men som sagt, VS er ikke et forligsparti, og vi har ikke deltaget i drøftelser bag lukkede døre om det her lovforslag. Vi må tage resultatet af arbejdet i skatte- og afgiftsudvalget til efterretning, og vi kan stemme for lovforslaget i den form, hvori det nu ligger.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg vil godt først takke for den afdæmpede, venlige modtagelse, lovforslaget har fået her ved anden behandling. Det er en modtagelse, der står i noget grell modsætning til modtagelsen af betænkningen og det forlig, der ligger bag ved betænkningen.

Jeg forstod på hr. Christophersen, at det særlig var fremgangsmåden, der havde stødt ham, mere end indholdet i lovforslaget. Indholdet i forslaget er der jo strengt taget, uanset om man sidder på den ene fløj eller den anden fløj, midt imellem eller oppe eller nede, ingen grund til at hidse sig op over.

Den gennemsnitlige lejeværdistigning – og jeg siger udtrykkeligt den gennemsnitlige, for

vi ved jo alle sammen, at der er meget store variationer – andrager 628 kr. pr. hus pr. år. Skatten heraf vil i snit andrage ca. 300 kr. Det er det tal, vi snakker om, og derfor vil jeg sige, at de reaktioner, der har været på indholdet af dette forlig, har været helt ude af proportion, grænsende til hysteri. Det er nok uklogt, når man tænker på de mere langsigtede forhandlinger om skatte- og boligproblemer, at overreagere på den måde over for 1979-løsningen, som man har gjort. Jeg kalder det en overreaktion på grundlag af det talmateriale, jeg her har redegjort for.

Når jeg ser på ændringsforslagene, står jeg også lidt uforstående over for, at venstre og konservative, som vel normalt i andre henseender skulle være tilhængere af at forenkle lejeværdiberegningen, kan støtte ændringsforslag nr. 1 fra centrum-demokraterne, idet jeg går ud fra, at dette ændringsforslag medfører, at vi stadig væk skal beregne lejeværdien på grundlag af 15. almindelige vurdering – det er vist korrekt – og da med et tillæg på 38 pct. Kan det virkelig være venstres og konservatives mening, at vi skal vralte videre med vurderingsgrundlaget fra 15. almindelige vurdering? Jeg tror det sådan set ikke, fordi ved andre lejligheder – også når man ser på ændringsforslag nr. 3 – har venstre og konservative erkendt, at 16. almindelige vurdering rent faktisk har fundet sted, og deres ændringsforslag har da også som grundlag 16. almindelige vurdering. Det er da i hvert fald et fremskridt. Også ved andre lejligheder har man tilkendegivet, at når nu vi har fået 16. vurdering, må vi også bruge den som udgangspunkt, og derfor forstår jeg slet ikke, at man vil halte videre med 15. vurdering plus et eller andet, således som det foreslås i ændringsforslag nr. 1. Men det har man formentlig nøje overvejet, og man kommer ikke til nogen anden stilling, fordi jeg fremkommer med disse kommentarer.

Jeg vil til sidst sige, at det forhandlingstilbud, som har ligget fra venstre og konservative, må vel være ændringsforslag nr. 3. Der har jo ligesom været en myte om, hvilke forhandlingsmuligheder der var, og hvilke forhandlingsmuligheder der ikke var. Derfor må jeg vel gå ud fra, at forhandlingstilbuddet har været ændringsforslag nr. 3, hvor man har beregnet procenterne således i forhold til 16. almindelige vurdering, at stigningen skulle være nul. Det vil altså sige, at for første gang

[Ministeren for skatter og afgifter]

i lang tid skulle vi acceptere, 1) at ingen justering kunne foretages, og 2) at bevægelsesmuligheden og fremgangslinjen i forhold til den langsigtede skatte- og boligordning ikke skulle kunne tilvejebringes. Det var resultatet, hvis vi var gået ind på det forhandlingsudspil, som lå i ændringsforslag nr. 3.

Jeg tror, at venstre og konservative vil erkende, at det ikke var noget reelt udspil at fremkomme med, og de er aldrig fremkommet med andet end den nulløsning, som ligger i ændringsforslag nr. 3. Enhver, tror jeg, der har været igennem en række forhandlinger, vil erkende, at på det grundlag opnår man ikke noget forhandlingsresultat, så jeg tillader mig at opfatte det på den måde, at man ikke har ønsket en forhandling, og på den baggrund er det et fornuftigt resultat, der er opnået her.

Bollmann (CD):

Jeg skal blot sige til ministeren, der mener, at det er for vanskeligt at vakle videre efter 15. almindelige vurdering, at det har man dog kunnet gøre i 4 år; og jeg tror, at den letteste løsning, indtil vi får en endelig bolig- og skatteløsning, ville have været at køre videre med den, hvad vores ændringsforslag går ud på.

Til hr. Bernhard Baunsgaard skal jeg blot sige, at jeg har læst de radikales ændringsforslag, og det drejer sig ganske klart om, at fire nye grupper af ejendomme nu skal have særbehandling – og det kun for ét år – samtidig med at man siger, at man gerne vil lave forlig om langsigtede løsninger. Selv om de radikales ændringsforslag ikke er til at administrere, er det i hvert fald radikalt.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Selvfølgelig er det da til at administrere, når bare det går op for lovgiverne, at man har opfundet EDB, og jeg vil anbefale hr. Bollmann at acceptere, at det er sket.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg vil blot sige til hr. Bollmann, at hvis nu vi ser væk fra politikken – hvad jeg godt er klar over vi ikke kan – og alene ser på teknikken, er mit forslag væsentlig bedre og enklere end hr. Bollmanns.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1

forkastedes, idet 63 stemte for, 86 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges enstemmigt med 146 stemmer; 5 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 65 stemte for, 87 imod.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af ministeren for skatter og afgifter (se foran), § 1 med de foretagne ændringer og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Lovforslag nr. L 222. Fremsat 13/4 78. Første behandling 25/4 78. Betænkning 19/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 17 og 18 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

17) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Udskydelse af lovens revision).